

SYSTEM
Prawa Karnego Procesowego

Redaktor Naczelny
Piotr Hofmański

**ŚRODKI
PRZYMUSU**

Redakcja naukowa
Tomasz Grzegorzczak
Dariusz Świecki

IX

Wolters Kluwer

SYSTEM

Prawa Karnego Procesowego

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

SYSTEM

Prawa Karnego Procesowego

Redaktor Naczelny
Piotr Hofmański

Członkowie Rady Programowej

prof. dr hab. Andrzej Bulsiewicz
dr hab. Wojciech Cieślak
prof. dr hab. Wiesław Daszkiewicz
prof. dr hab. Tomasz Grzegorzczak
prof. dr hab. Jerzy Kasprzak
dr hab. Monika Klejnowska
prof. dr hab. Piotr Kruszyński
prof. dr hab. Cezary Kulesza
prof. dr hab. Zbigniew Kwiatkowski
prof. dr hab. Kazimierz Marszał
dr hab. Ireneusz Nowikowski
prof. dr hab. Lech Paprzycki
prof. dr hab. Feliks Prusak
prof. dr hab. Jerzy Skorupka
prof. dr hab. Stanisław Stachowiak
prof. dr hab. Ryszard A. Stefański
prof. dr hab. Janusz Tylman
prof. dr hab. Stanisław Waltoś
prof. dr hab. Paweł Wiliński
sędzia SN Stanisław Zabłocki
prof. dr hab. Kazimierz Zgryzek

Tom I.	ZAGADNIENIA OGÓLNE Piotr Hofmański
Tom II.	PROCES KARNY – ROZWIĄZANIA MODELOWE W UJĘCIU PRAWNOPORÓWNAWCZYM Piotr Kruszyński
Tom III.	ZASADY PROCESU KARNEGO Paweł Wiliński
Tom IV.	DOPUSZCZALNOŚĆ PROCESU Maria Jeż-Ludwichowska Arkadiusz Lach
Tom V.	SĄDY I INNE ORGANY POSTĘPOWANIA KARNEGO Zbigniew Kwiatkowski
Tom VI.	STRONY I INNI UCZESTNICY POSTĘPOWANIA KARNEGO Cezary Kulesza
Tom VII.	CZYNNOŚCI PROCESOWE Ireneusz Nowikowski
Tom VIII.	DOWODY Jerzy Skorupka
Tom IX.	ŚRODKI PRZYMUSU Tomasz Grzegorzczak Dariusz Świecki
Tom X.	POSTĘPOWANIE PRZYGOTOWAWCZE Ryszard A. Stefański

**Tom XI. POSTĘPOWANIE PRZED SĄDEM
PIERWSZEJ INSTANCJI**
Kazimierz Zgryzek

Tom XII. POSTĘPOWANIE ODWOŁAWCZE
Sławomir Steinborn
Krzysztof Woźniewski

**Tom XIII. NADZWYCZAJNE ŚRODKI
ZASKARŻENIA I ŚRODKI
POZAPROCESOWE**
Stanisław Zabłocki

Tom XIV. TRYBY SZCZEGÓLNE
Feliks Prusak

**Tom XV. POZAKODEKSOWE
POSTĘPOWANIA SZCZEGÓLNE**
Tomasz Grzegorzczak

**Tom XVI. POSTĘPOWANIA
PO UPRAWOMOCNIENIU SIĘ
ORZECZENIA**
Andrzej Światłowski

**Tom XVII. OBRÓT PRAWNY Z ZAGRANICĄ
I POSTĘPOWANIA
PRZED TRYBUNAŁAMI
MIĘDZYNARODOWYMI**
Lech Paprzycki
Małgorzata Wąsek-Wiaderek

**Tom XVIII. KOSZTY PROCESU
W SPRAWACH KARNYCH**
Monika Klejnowska

ŚRODKI PRZYMUSU

Redakcja naukowa
Tomasz Grzegorzczak
Dariusz Świecki

Autorzy:

Barbara Augustyniak, Michał Błoński
Łukasz Cora, Piotr Karlik, Jarosław Kasiński
Jacek Kosonoga, Michał Kurowski
Martyna Kusak, Piotr Misztal, Ariadna H. Ochnio
Radosław Olszewski, Piotr Rogoziński
Jerzy Skorupka, Ryszard A. Stefański
Paweł Wiliński

IX

Poszczególne fragmenty tomu IX napisali:

Barbara Augustyniak	rozdz. 8 pkt 3
Michał Błoński	rozdz. 7
Łukasz Cora	rozdz. 4
Piotr Karlik	rozdz. 9
Jarosław Kasiński	rozdz. 12 pkt 1, 2; rozdz. 13 pkt 1–3; rozdz. 14
Jacek Kosonoga	rozdz. 10
Michał Kurowski	rozdz. 5; rozdz. 8 pkt 1.1, 1.2, pkt 2; rozdz. 15; rozdz. 16 pkt 1
Martyna Kusak	rozdz. 3
Piotr Misztal	rozdz. 1; rozdz. 8 pkt 1.3, pkt 4
Ariadna H. Ochnio	rozdz. 16 pkt 3
Radosław Olszewski	rozdz. 11
Piotr Rogoziński	rozdz. 13 pkt 4, 5
Jerzy Skorupka	rozdz. 6
Ryszard A. Stefański	rozdz. 12 pkt 3; rozdz. 16 pkt 2
Paweł Wiliński	rozdz. 2

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	25
Wykaz podstawowej literatury podawanej wyłącznie w zapisie skróconym	31
Wprowadzenie	41
Rozdział 1	
Pojęcie środków przymusu procesowego, ich istota i rodzaje	43
1. Podział środków przymusu	45
2. Pozakodeksowe środki przymusu	46
3. <i>Ratio legis</i> środków przymusu pozaprocessowego	50
4. Środki przymusu procesowego	51
4.1. Pojęcie środków przymusu procesowego	51
4.2. Podział środków przymusu procesowego	54
4.3. Funkcje środków przymusu procesowego	58
4.4. Zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania karnego	58
4.5. Zabezpieczenie osoby oskarżonego dla celów postępowania karnego	61
4.6. Wykonanie przez uczestników postępowania nałożonych na nich obowiązków procesowych	65
4.7. Zachowanie powagi sądu	66
4.8. Poszukiwanie oraz zabezpieczenie śladów i dowodów przestępstwa przed ich utratą, zniekształceniem oraz zniszczeniem	67
4.9. Zagwarantowanie realnej możliwości wykonania kary grzywny oraz środków o charakterze majątkowym	69
4.10. Ochrona interesów pokrzywdzonego przestępstwem	70
5. Dyrektywy związane ze stosowaniem środków przymusu	73
5.1. Dyrektywa minimalizacji (umiaru, subsydiarności, proporcjonalności) stosowania środków przymusu	73
5.2. Dyrektywa adaptacji środka przymusu	75
6. Istota środków zapobiegawczych i ich miejsce w systemie stosowania środków przymusu	78
7. Systematyka środków zapobiegawczych	82
7.1. Kryterium normatywne	83
7.2. Kryteria dolegliwości abstrakcyjnej i konkretnej	86
8. Zakres stosowania środków zapobiegawczych	87
8.1. Zakres podmiotowy	87
8.2. Zakres przedmiotowy stosowania środków przymusu	87
8.3. Zakres czasowy stosowania środków zapobiegawczych	88
9. Organy stosujące środki zapobiegawcze	88

1.1.2.8. Detencja nieletnich	190
1.1.3. Pozbawienie wolności o charakterze wymuszającym	190
1.2. Nieizolacyjne środki przymusu	191
1.2.1. Ograniczenie swobodnego poruszania się	191
1.2.2. Prawo do prywatności	193
1.2.3. Prawo do własności	194
2. Procesowe środki przymusu w prawie Unii Europejskiej	198
2.1. Pozbawienie wolności	198
2.1.1. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej	199
2.1.2. Minimalne standardy	199
2.1.3. Instrumenty współpracy	206
2.1.4. Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości	207
2.2. Środki nieizolacyjne	210
2.2.1. Prawo do własności	210
2.2.1.1. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej	210
2.2.1.2. Zabezpieczenie i konfiskata mienia – instrumenty współpracy i minimalne standardy	210
2.2.2. Nieizolacyjne przedprocesowe środki nadzoru	214

Rozdział 4

Zatrzymanie osoby jako środek przymusu procesowego	217
1. Wprowadzenie	220
2. Zatrzymanie a ujęcie. Zatrzymanie a legitymowanie	222
3. Zatrzymanie procesowe a zatrzymanie pozaprocessowe	226
4. Rodzaje zatrzymania procesowego	233
5. Podstawy prawne zatrzymania procesowego, organy uprawnione i ograniczenia podmiotowe zatrzymania	236
6. Tryb dokonywania zatrzymania procesowego	271
7. Gwarancje praw osoby zatrzymanej	278
7.1. Obowiązek niezwłocznego oddania osoby ujętej w ręce Policji	281
7.2. Obowiązek natychmiastowego poinformowania o przyczynach zatrzymania i przysługujących prawach oraz wysłuchania zatrzymanego	282
7.3. Obowiązek poinformowania zatrzymanego o prawie skorzystania z pomocy adwokata lub radcy prawnego i umożliwienia mu z nim kontaktu, a także bezpośredniej rozmowy	285
7.4. Wysłuchanie osoby zatrzymanej	288
7.5. Obowiązek sporządzenia protokołu z zatrzymania	292
7.6. Nakaz powiadomienia o zatrzymaniu osób najbliższych lub zakładu pracy na żądanie osoby zatrzymanej	294
7.7. Czas stosowania zatrzymania	294
7.8. Zakaz ponownego zatrzymania osoby na podstawie tych samych faktów	298
7.9. Obowiązek umożliwienia zatrzymanemu obywatelowi państwa obcego nawiązania kontaktu z właściwym przedstawicielstwem dyplomatycznym oraz skorzystania z bezpłatnej pomocy tłumacza	299
7.10. Uprawnienie zatrzymanego do złożenia do sądu zażalenia na zatrzymanie oraz odszkodowania i zadośćuczynienia za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie	301
7.11. Sądowa kontrola zatrzymania osoby	302

Rozdział 5

Rodzaje i funkcje środków zapobiegawczych	319
1. Rodzaje środków zapobiegawczych	320
2. Funkcje środków zapobiegawczych	328
2.1. Zagadnienia ogólne	328
2.2. Funkcja zabezpieczająca – zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania	331
2.3. Funkcja prewencyjna	333
2.4. Funkcja ochronna	336
2.5. Funkcja wychowawcza	337
2.6. Funkcja represyjna	338
2.7. Podsumowanie	340

Rozdział 6

Przesłanki, organy i tryb stosowania środków zapobiegawczych	341
1. Wprowadzenie	347
2. Tymczasowe aresztowanie (pozbawienie wolności przed wyrokiem sądowym) i inne „środki zapobiegawcze” oraz tryb ich stosowania w historii procesu karnego do 1928 r.	350
3. Przesłanki środków zapobiegających uchylaniu się od sądu i tryb ich stosowania w Kodeksie postępowania karnego z 1928 r.	370
4. Przesłanki środków zapobiegających uchylaniu się od sądu w Kodeksie postępowania karnego z 1928 r. w dyskusji naukowej	394
4.1. Uwagi ogólne	394
4.2. Przesłanka ogólna	398
4.3. Przesłanki szczególne	401
4.3.1. Przesłanki pozaprocesowe	401
4.3.2. Przesłanki procesowe	408
4.3.2.1. Uwagi ogólne	408
4.3.2.2. Uzasadniona obawa ucieczki	411
4.3.2.3. Uzasadniona obawa matactwa	414
4.3.3. Przesłanki obligatoryjnego tymczasowego aresztowania	418
5. Organy i tryb stosowania środków zapobiegających uchylaniu się od sądu w Kodeksie postępowania karnego z 1928 r. w dyskusji naukowej	420
6. Przesłanki oraz organy i tryb stosowania środków zapobiegających uchylaniu się od sądu w projektach zmiany Kodeksu postępowania karnego z 1928 r.	429
7. Przesłanki środków zapobiegawczych, organy i tryb ich stosowania w Kodeksie postępowania karnego z 1969 r.	443
8. Przesłanki środków zapobiegawczych w Kodeksie postępowania karnego z 1969 r. w dyskusji naukowej	457
8.1. Uwagi ogólne	457
8.2. Przesłanka ogólna	457
8.3. Przesłanki szczególne	459
8.3.1. Przesłanki pozaprocesowe	459
8.3.2. Przesłanki procesowe	462
8.3.2.1. Uwagi ogólne	462
8.3.2.2. Uzasadniona obawa ucieczki	465
8.3.2.3. Uzasadniona obawa matactwa lub innego bezprawnego utrudniania prawidłowego toku postępowania	466
8.3.3. Przesłanki obligatoryjnego tymczasowego aresztowania	466

9. Organy i tryb stosowania środków zapobiegawczych w Kodeksie postępowania karnego z 1969 r. w dyskusji naukowej	468
10. Przesłanki oraz organy i tryb stosowania środków zapobiegawczych w projektach zmiany Kodeksu postępowania karnego z 1969 r.	471
11. Przesłanki środków zapobiegawczych, organy i tryb ich stosowania w Kodeksie postępowania karnego z 1997 r.	475
12. Przesłanki środków zapobiegawczych w Kodeksie postępowania karnego z 1997 r. w dyskusji naukowej	496
12.1. Uwagi ogólne	496
12.2. Przesłanka ogólna	500
12.3. Przesłanki szczególne	506
12.3.1. Przesłanki pozaprosesowe	506
12.3.2. Przesłanki procesowe	509
12.3.2.1. Uwagi ogólne	509
12.3.2.2. Uzasadniona obawa ucieczki	510
12.3.2.3. Uzasadniona obawa matactwa lub innego bezprawnego naruszenia prawidłowego toku postępowania	513
12.3.2.4. Uzasadniona obawa bezprawnego utrudniania prawidłowego toku postępowania wynikająca z realnie grożącej oskarżonemu surowej kary	514
12.3.2.5. Przesłanki szczególne wolnościowych środków zapobiegawczych	525
13. Organy i tryb stosowania środków zapobiegawczych w Kodeksie postępowania karnego z 1997 r. w dyskusji naukowej	527
14. Spór o pojęcia przesłanek, podstaw oraz motywów i dyrektyw środków zapobiegawczych	545
15. Pojęcie i rodzaje przesłanek środków zapobiegawczych	556
16. Dyrektywy stosowania środków zapobiegawczych	568

Rozdział 7

Zaskarżalność orzeczeń w przedmiocie środków zapobiegawczych	575
1. Uwagi ogólne dotyczące zaskarżalności postanowień na podstawie art. 252 k.p.k.	576
2. Wyjątki od zaskarżalności postanowień w przedmiocie środka zapobiegawczego (art. 252 § 1 k.p.k.)	579
3. Podmioty uprawnione do wniesienia zażalenia na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegawczego (art. 252 § 1 k.p.k.)	580
4. Organy uprawnione do rozpoznania zażalenia na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegawczego (art. 252 § 1 i 2 k.p.k.)	581
5. Udział stron w posiedzeniu sądu odwoławczego w przedmiocie środka zapobiegawczego (art. 464 § 1, art. 249 § 5 k.p.k.)	583
6. Termin do wniesienia i rozpoznania zażalenia na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegawczego (art. 252 § 3, art. 460 k.p.k.)	585
7. Uplywu terminu stosowania tymczasowego aresztowania a prawna dopuszczalność rozpoznania zażalenia	589
8. Rodzaje orzeczeń po rozpoznaniu zażalenia na postanowienie w przedmiocie środka zapobiegawczego	592
9. Dopuszczalność rozpoznania kolejnego zażalenia na tę samą decyzję procesową	596
10. Zakres kontroli przy rozpoznawaniu zażalenia dotyczącego środków zapobiegawczych	600
11. Zaskarżalność postanowienia w przedmiocie wniosku oskarżonego w trybie art. 254 k.p.k.	601

Rozdział 8

Tymczasowe aresztowanie jako środek zapobiegawczy	609
1. Szczególne zasady stosowania tymczasowego aresztowania	615
1.1. Tymczasowe aresztowanie w systemie środków zapobiegawczych	615
1.1.1. Zagadnienia ogólne, charakter prawny, cele i funkcje tymczasowego aresztowania	615
1.1.1.1. Charakter prawny tymczasowego aresztowania	617
1.1.1.2. Funkcje i cele stosowania tymczasowego aresztowania	620
1.2. Warunki stosowania tymczasowego aresztowania	624
1.2.1. Podstawa ogólna stosowania tymczasowego aresztowania	624
1.2.2. Podstawy szczególne	629
1.2.2.1. Obawa ucieczki i ukrycia się	629
1.2.2.2. Obawa bezprawnego utrudniania postępowania karnego	633
1.2.2.3. Surowa kara grożąca oskarżonemu	637
1.2.2.4. Groźba popełnienia kolejnego przestępstwa przez oskarżonego	642
1.2.3. Tymczasowe aresztowanie w oparciu o ustawę o działaniach antyterrorystycznych	644
1.3. Ograniczenia w zakresie stosowania tymczasowego aresztowania	645
1.3.1. Uwagi wstępne	645
1.3.2. Klasyfikacja ograniczeń w zakresie stosowania tymczasowego aresztowania	646
1.3.2.1. Ograniczenia podmiotowe	648
1.3.2.1.1. List żelazny	649
1.3.2.1.2. Quasi-list żelazny	650
1.3.2.1.3. Immunitety formalne	651
1.3.2.1.3.1. Immunitety formalne wynikające z przepisów Kodeksu postępowania karnego	652
1.3.2.1.3.2. Immunitety formalne wynikające z przepisów szczególnych	653
1.3.2.1.4. Zakazy podmiotowe wskazane w art. 259 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k.	656
1.3.2.1.5. Poważne niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia oskarżonego	658
1.3.2.1.6. Epidemia, stan epidemiczny a tymczasowe aresztowanie	662
1.3.2.1.7. Standard konwencyjny	664
1.3.2.1.8. Wyjątkowe ciężkie skutki dla oskarżonego lub jego najbliższej rodziny	665
1.3.2.1.9. Cięża oskarżonej a art. 259 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k.	668
1.3.2.1.10. Ograniczenia w zakresie stosowania tymczasowego aresztowania w stosunku do nieletnich	669
1.3.2.2. Ograniczenia przedmiotowe	670
1.3.2.2.1. Tymczasowe aresztowanie jako środek <i>ultima ratio</i> (art. 257 § 1 k.p.k.)	670
1.3.2.2.2. Zakazy wskazane w art. 259 § 2 i 3 k.p.k.	674
1.3.2.2.2.1. Uwagi ogólne	674
1.3.2.2.2.2. Zakaz, o którym mowa w art. 259 § 2 k.p.k.	675

1.3.2.2.2.3. Zakaz, o którym mowa w art. 259 § 3 k.p.k.	676
1.3.2.3. Granice temporalne stosowania tymczasowego aresztowania	679
1.3.2.3.1. Uwagi ogólne	679
1.3.2.3.2. Etapy postępowania karnego a tymczasowe aresztowanie	682
1.3.2.3.2.1. Zastosowanie tymczasowego aresztowania w trybie art. 263 § 1 k.p.k.	682
1.3.2.3.2.2. Przedłużenie tymczasowego aresztowania w trybie art. 263 § 2 k.p.k.	685
1.3.2.3.2.3. Przedłużenie tymczasowego aresztowania na podstawie art. 263 § 3 k.p.k.	688
1.3.2.3.2.4. Zbieg tymczasowego aresztowania z wykonywaną karą pozbawienia wolności orzeczoną w innej sprawie	689
1.3.2.3.2.5. Przedłużenie tymczasowego aresztowania w trybie art. 263 § 4 k.p.k.	691
1.3.2.3.2.6. Przesłanki przedłużenia tymczasowego aresztowania w trybie art. 263 § 4 k.p.k.	695
1.3.2.3.2.7. Negatywne przesłanki przedłużenia tymczasowego aresztowania (art. 263 § 4b k.p.k.)	703
1.3.2.3.2.8. Zażalenie na postanowienie sądu apelacyjnego wydane na podstawie art. 263 § 4 k.p.k.	704
1.3.2.3.2.9. Przedłużenie tymczasowego aresztowania w trybie art. 263 § 7 k.p.k.	705
1.3.2.3.2.10. Przedłużanie tymczasowego aresztowania w świetle orzecznictwa ETPC	709
2. Procedowanie w przedmiocie tymczasowego aresztowania	713
2.1. Uwagi ogólne	713
2.2. Organ stosujący tymczasowe aresztowanie	714
2.3. Udział stron w posiedzeniu w przedmiocie tymczasowego aresztowania	720
2.4. Przesłuchanie podejrzanego	723
2.5. Wniosek o zastosowanie tymczasowego aresztowania	725
2.6. Wniosek o przedłużenie stosowania tymczasowego aresztowania	728
2.7. Zakres orzekania przez sąd	731
2.8. Postanowienie o zastosowaniu i przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania	732
2.9. Kontrola stosowania tymczasowego aresztowania	738
3. Odrębności stosowania tymczasowego aresztowania w ramach przepisów o postępowaniu karnym ze stosunków międzynarodowych	740
3.1. Wprowadzenie	740
3.2. Przejęcie i przekazanie ścigania	742
3.3. Ekstradycja	743
3.3.1. Ekstradycja czynna	744
3.3.2. Ekstradycja bierna	745
3.3.3. Informacje o poszukiwaniu w bazie danych Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej lub Systemie Informacyjnym Schengen	749

3.4. Europejski nakaz aresztowania	750
3.4.1. Wystąpienie polskiego sądu do organów sądowych państwa członkowskiego UE o przekazanie osoby ściganej na podstawie ENA (rozdział 65a k.p.k.)	751
3.4.2. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie ENA (rozdział 65b k.p.k.)	752
3.4.3. Wpis do Systemu Informacyjnego Schengen lub bazy danych Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej	756
3.5. Przejęcie orzeczenia do wykonania (rozdział 66 k.p.k.)	756
3.6. Współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym	758
3.7. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie kary pozbawienia wolności (rozdział 66g k.p.k.)	760
4. Uprawnienia osoby tymczasowo aresztowanej	763
4.1. Status prawny osoby tymczasowo aresztowanej	763
4.2. Uprawnienia pozaprosesowe	764
4.3. Uprawnienia procesowe tymczasowo aresztowanego	766
4.3.1. Kontakty oskarżonego z obrońcą	767
4.3.1.1. Regulacja karnoprosesowa	768
4.3.1.2. Regulacja przewidziana w Kodeksie karnym wykonawczym	771
4.3.1.3. Ocena regulacji zawartych w art. 73 k.k. i art. 215 § 1 k.k.w.	772
4.4. Zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania jako cel nadrzędny tymczasowego aresztowania	774
4.5. Odmowa wyrażenia zgody na widzenie z określonymi osobami (art. 217 k.k.w.)	775
4.6. Zatrzymanie, cenzura, nadzór korespondencji tymczasowo aresztowanego przez organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje (art. 217a § 1 k.k.w.), albo przez dyrektora aresztu śledczego (art. 217a § 2 k.k.w.)	777
4.7. Zakaz korzystania z aparatu telefonicznego oraz z innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej (art. 217c k.k.w.)	778
4.8. Wprowadzenie ściśle określonych zasad poruszania się po terenie aresztu śledczego (art. 221a k.k.w.) oraz podejmowania pracy poza jednostką penitencjarną jedynie za zgodą organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje (art. 218 § 1 zdanie drugie k.k.w.)	780
4.9. Status tymczasowo aresztowanego, wobec którego wykonywana jest kara pozbawienia wolności w innej sprawie	781
4.10. Przeniesienie tymczasowo aresztowanego do zakładu karnego	784

Rozdział 9

Poręczenia jako środki zapobiegawcze	787
1. Środki zapobiegawcze – poręczenia	790
1.1. Poręczenie jako kategoria środków zapobiegawczych	790
1.2. Poręczenia jako środki przymusu	792
2. Poręczenie majątkowe	796
2.1. Poręczenie majątkowe w ujęciu historycznym	796
2.2. Gwarancja stawiennictwa w czasach starożytnych	796
2.3. Poręczenie majątkowe w procesie rzymskim	797
2.4. Rękojemstwo w średniowiecznym prawie karnym	799
2.5. Poręczenie majątkowe w Polsce po 1918 r.	800
2.5.1. Poręczenie majątkowe w Kodeksie postępowania karnego z 1928 r.	800
2.5.2. Poręczenie majątkowe w Kodeksie postępowania karnego z 1969 r.	802
2.5.3. Poręczenie majątkowe w Kodeksie postępowania karnego z 1997 r.	802

2.6. Podsumowanie	803
3. Podmiot składający poręczenie majątkowe	803
3.1. Uwagi wprowadzające	803
3.2. Oskarżony jako podmiot składający poręczenie majątkowe	803
3.3. Osoba trzecia jako podmiot składający poręczenie majątkowe	805
4. Przedmiot poręczenia majątkowego	808
4.1. Uwagi wprowadzające	808
4.2. Pieniądze jako przedmiot poręczenia majątkowego	810
4.3. Papiery wartościowe jako przedmiot poręczenia majątkowego	812
4.4. Zastaw jako przedmiot poręczenia majątkowego	817
4.5. Hipoteka jako przedmiot poręczenia majątkowego	820
5. Obowiązki poręczyciela majątkowego	822
6. Cofnięcie poręczenia majątkowego	824
7. Ustanie poręczenia majątkowego	825
7.1. Uwagi ogólne	825
7.2. Konsekwencje majątkowe ustania poręczenia majątkowego	827
7.2.1. Zwrot kwoty poręczenia majątkowego wraz z odsetkami	827
7.2.2. Zaliczenie kwoty poręczenia majątkowego na poczet grzywny i kosztów procesu	828
8. Przepadek poręczenia majątkowego – uwagi wprowadzające	830
9. Podstawy orzeczenia przypadku poręczenia majątkowego	832
9.1. Uwagi wprowadzające	832
9.2. Podstawy obligatoryjnego przypadku poręczenia majątkowego	835
9.3. Fakultatywne podstawy przypadku poręczenia majątkowego	836
9.4. Orzeczenie przypadku poręczenia majątkowego	839
9.5. Częściowy przepadek poręczenia majątkowego po 1.07.2015 r.	844
9.6. Wykonanie postanowienia o przypadku poręczenia majątkowego	847
9.7. Ochrona praw osób trzecich w przypadku orzeczenia przypadku poręczenia majątkowego	850
9.8. Zaspokojenie roszczeń pokrzywdzonego w przypadku orzeczenia przypadku poręczenia majątkowego	852
10. Poręczenie społeczne	854
10.1. Uwagi wprowadzające	854
10.2. Podmiot udzielający poręczenia	855
10.3. Przyjęcie poręczenia społecznego	856
10.4. Konsekwencje niewywiązywania się z obowiązków poręczyciela	858
10.5. Relacja do pozostałych środków zapobiegawczych	860
10.6. Cofnięcie poręczenia społecznego	860
11. Poręczenie indywidualne	861
11.1. Uwagi wprowadzające	861
11.2. Osoba godna zaufania jako gwarant	862
11.3. Przyjęcie poręczenia	863
11.4. Odpowiednie stosowanie art. 275 § 2 k.p.k.	864
11.5. Cofnięcie poręczenia	866
12. Podsumowanie	866
 Rozdział 10	
Dozór policji	869
1. Uwagi wprowadzające	875

2.	Oddanie pod dozór w systemie prawa	876
3.	Geneza i kształtowanie się instytucji dozoru Policji jako środka zapobiegawczego	881
3.1.	Początki funkcjonowania dozoru Policji	881
3.2.	Dozór Policji w ustawach państw zaborczych	882
3.3.	Dozór policji państwowej, wójta, sołtysa albo innej władzy, która się tego podjęmie, w Kodeksie postępowania karnego z 1928 r.	887
3.4.	Dozór Milicji Obywatelskiej w Kodeksie postępowania karnego z 1969 r.	892
3.5.	Dozór Policji w Kodeksie postępowania karnego z 1997 r.	894
4.	Funkcje dozoru Policji	901
4.1.	Klasyfikacja funkcji środków zapobiegawczych	901
4.2.	Funkcja procesowa	902
4.3.	Funkcja prewencyjna	904
4.4.	Funkcja ochronna	906
4.5.	Funkcja wychowawcza	906
4.6.	Funkcja antycypacji represji karnej	907
5.	Przesłanki stosowania dozoru Policji	909
6.	Obowiązki nakładane w ramach dozoru Policji	915
6.1.	Rodzaje obowiązków i możliwość ich kumulacji	915
6.2.	Zakaz opuszczania określonego miejsca pobytu	919
6.3.	Zgłaszanie się do organu dozoru w określonych odstępach czasu	927
6.4.	Zawiadamianie organu dozoru o zamierzonym wyjeździe oraz o terminie powrotu	931
6.5.	Zakaz kontaktowania się z pokrzywdzonym lub z innymi osobami	934
6.6.	Zakaz zbliżania się do określonych osób na wskazaną odległość	936
6.7.	Zakaz przebywania w określonych miejscach	938
6.8.	Inne ograniczenia swobody oskarżonego niezbędne do wykonywania dozoru	940
6.9.	Obowiązki związane z wykonywaniem dozoru	942
7.	Warunkowy dozór Policji	943
7.1.	Istota i charakter prawny warunkowego dozoru Policji	943
7.2.	Uwagi systemowe	945
7.3.	Treść warunkowego dozoru Policji	947
7.4.	Przesłanki stosowania warunkowego dozoru Policji	954
7.4.1.	Istnienie przesłanek do zastosowania tymczasowego aresztowania	954
7.4.2.	Popelnienie przestępstwa z użyciem przemocy	955
7.4.3.	Popelnienie przestępstwa z użyciem groźby bezprawnej	958
7.4.4.	Popelnienie przestępstwa na szkodę osoby najbliższej	961
7.4.5.	Popelnienie przestępstwa na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej	963
8.	Dozór przełożonego wojskowego	964
9.	Podsumowanie	970

Rozdział 11

Pozostałe nieizolacyjne środki zapobiegawcze	975
1. Nakaz okresowego opuszczenia przez oskarżonego lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	976
2. Zawieszenie oskarżonego w czynnościach służbowych lub w wykonywaniu zawodu, nakaz powstrzymania się od określonej działalności lub od prowadzenia określonego rodzaju pojazdów, zakaz ubiegania się o zamówienia publiczne na czas trwania postępowania	984
3. Zakazy dotyczące ochrony członków personelu medycznego	998

4. Zakaz opuszczania kraju	1001
5. Podsumowanie	1010

Rozdział 12

Środki procesowe służące poszukiwaniu oskarżonego lub zapewnieniu obecności

oskarżonego przebywającego za granicą	1013
1. Poszukiwanie oskarżonego lub osoby podejrzanej	1017
1.1. Wprowadzenie	1017
1.2. Kształtowanie się regulacji dotyczącej zarządzenia poszukiwania	1019
1.3. Istota, cel i charakter prawny zarządzenia poszukiwania	1022
1.4. Przesłanki zarządzenia poszukiwania i podmiot, względem którego może ono zostać wdrożone	1031
1.5. Organ właściwy do zarządzenia poszukiwania i forma decyzji w tym przedmiocie	1033
1.6. Przebieg i zakończenie poszukiwania	1035
1.7. Podsumowanie	1037
2. Poszukiwanie listem gończym	1037
2.1. Wprowadzenie	1037
2.2. Kształtowanie się poszukiwań z wykorzystaniem listu gończego	1038
2.3. Istota, cel i charakter prawny poszukiwania listem gończym	1044
2.4. Przesłanki poszukiwania listem gończym	1050
2.5. Organ właściwy do podjęcia decyzji w kwestii poszukiwania listem gończym i forma decyzji w tym przedmiocie	1056
2.6. List gończy	1058
2.7. Przebieg i zakończenie poszukiwania listem gończym	1059
2.8. Podsumowanie	1062
3. List żelazny	1063
3.1. Pojęcie listu żelaznego	1063
3.2. Kształtowanie się listu żelaznego	1063
3.3. Charakter prawny listu żelaznego	1073
3.4. Rodzaje listu żelaznego	1076
3.5. Cele listu żelaznego	1076
3.5.1. Zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania karnego	1077
3.5.2. Prewencja	1078
3.5.3. Gwarancja	1078
3.5.4. Oddziaływanie wychowawcze	1079
3.5.5. Minimalizacja kosztów procesu	1079
3.6. Przesłanki wydania listu żelaznego	1079
3.6.1. Podmiot listu żelaznego	1080
3.6.2. Przebywanie oskarżonego za granicą	1080
3.6.3. Oświadczenie oskarżonego	1083
3.6.4. Przesłanki negatywne	1084
3.7. Rodzaj postępowania, w którym może być wydany list żelazny	1086
3.8. Zakres gwarancji listu żelaznego	1087
3.9. Obowiązki oskarżonego	1092
3.10. List żelazny połączony z poręczeniem majątkowym	1096
3.11. Okres obowiązywania listu żelaznego	1097
3.12. Odwołanie listu żelaznego	1099
3.13. Postępowanie w przedmiocie wydania listu żelaznego	1101
3.13.1. Oświadczenie oskarżonego	1101

3.13.2. Organ uprawniony do orzekania w przedmiocie wydania listu żelaznego	1104
3.13.3. Forma orzeczenia	1108
3.13.4. Forum wydania orzeczenia	1108
3.13.5. Pouczenie oskarżonego	1109
3.13.6. Zaskarżalność	1109
3.14. Quasi-list żelazny	1110
3.14.1. Pojęcie quasi-listu żelaznego	1110
3.14.2. Zakres podmiotowy quasi-listu żelaznego	1111
3.14.3. Zakres przedmiotowy quasi-listu żelaznego	1113
3.14.4. Zakres gwarancji	1115

Rozdział 13

Procesowe kary porządkowe	1119
1. Kary porządkowe stosowane w procesie karnym – pojęcie, cele i podział	1121
1.1. Wprowadzenie i rys historyczny	1121
1.2. Kary porządkowe w systemie środków przymusu procesowego	1130
1.2.1. Kary porządkowe jako środek przymusu procesowego	1130
1.2.2. Pojęcie kar porządkowych	1132
1.2.3. Charakterystyka kar porządkowych	1143
2. Pieniężna kara porządkowa	1149
2.1. Charakterystyka kary pieniężnej	1149
2.2. Podmioty, względem których kara pieniężna może zostać nałożona	1152
2.3. Przesłanki wymierzenia kary pieniężnej	1164
2.4. Rozstrzygnięcie w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej – właściwy organ, forma decyzji, jej zaskarżalność i możliwość uchylecia	1183
3. Obciążenie dodatkowymi kosztami postępowania	1188
3.1. Charakter prawny obciążenia dodatkowymi kosztami postępowania	1188
3.2. Zakres podmiotowy obciążenia dodatkowymi kosztami postępowania	1190
3.3. Zakres przedmiotowy obciążenia dodatkowymi kosztami postępowania	1192
3.4. Decyzja w przedmiocie obciążenia dodatkowymi kosztami postępowania	1192
4. Aresztowanie	1193
4.1. Istota aresztowania jako kary porządkowej	1193
4.2. Rys historyczny uregulowania w polskich kodyfikacjach karnych	1200
4.3. Zakres podmiotowy	1203
4.4. Przesłanki zastosowania (pozytywne i negatywne)	1207
4.5. Przesłanki uchylecia	1213
4.6. Organ stosujący i postępowanie w przedmiocie zastosowania	1216
4.7. Wykonywanie aresztowania	1219
5. Zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie	1221
5.1. Istota zatrzymania i przymusowego doprowadzenia	1221
5.2. Rys historyczny uregulowania w polskich kodyfikacjach karnych	1225
5.3. Zakres podmiotowy	1227
5.4. Przesłanki stosowania	1228
5.5. Organ stosujący i postępowanie w przedmiocie zastosowania	1230

Rozdział 14

Policja sesyjna	1233
1. Wprowadzenie	1234
2. Kształtowanie się regulacji dotyczącej policji sesyjnej	1238

3. Środki policji sesyjnej w systemie środków przymusu procesowego	1248
4. Przegląd przymusowych środków policji sesyjnej stosowanych w sprawach karnych	1258
4.1. Przymusowe środki policji sesyjnej uregulowane w Prawie o ustroju sądów powszechnych	1259
4.1.1. Upomnienie oraz wydalenie osób, w tym biorących udział w sprawie, a także publiczności z sali rozpraw	1259
4.1.2. Kary porządkowe	1267
4.1.2.1. Kara grzywny	1276
4.1.2.2. Kara pozbawienia wolności	1277
4.1.2.3. Kary przewidziane w przepisach o wykonywaniu kary pozbawienia wolności albo w przepisach o wykonywaniu tymczasowego aresztowania stosowane jako kary porządkowe	1281
4.2. Przymusowe środki policji sesyjnej uregulowane w Kodeksie postępowania karnego	1286
4.2.1. Uniemożliwienie oskarżonemu wydalenia się z sądu przed zakończeniem rozprawy	1290
4.2.2. Upomnienie i wydalenie z sali rozprawy oskarżonego, który zachowuje się w sposób zakłócający porządek rozprawy lub godzący w powagę sądu	1291
4.2.3. Wydalenie osób znajdujących się w stanie nielicującym z powagą sądu	1296
4.2.4. Zarządzenie opuszczenia sali rozprawy przez przedstawicieli środków masowego przekazu zakłócających przebieg rozprawy	1298
5. Decyzja w przedmiocie środków policji sesyjnej oraz jej zaskarżalność i wykonanie	1298
6. Podsumowanie	1309

Rozdział 15

Zabezpieczenie majątkowe jako kodeksowy środek przymusu procesowego	1311
1. Zagadnienia ogólne	1313
2. Rozwój historyczny – ogólny zarys	1315
3. Cele i zasady procesowe	1317
4. Charakter prawny	1320
5. Przesłanki instytucji	1321
6. Podmioty, na mieniu których można dokonać zabezpieczenia	1332
7. Zakres mienia podlegającego zabezpieczeniu	1338
8. Tryb stosowania, podmioty uprawnione	1350
8.1. Zakres zabezpieczenia	1352
8.2. Granice temporalne	1353
8.3. Zaskarżalność	1356
8.4. Sposób zabezpieczenia i wykonanie postanowienia	1358
8.4.1. Sposób zabezpieczenia	1358
8.4.2. Wykonanie postanowienia	1363
8.5. Odmienności w zakresie zabezpieczenia majątkowego przez ustanowienie zarządu przedsiębiorstwa	1365
8.6. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie postanowienia mającego na celu zabezpieczenie mienia oraz wykonanie takiego postanowienia	1369
9. Tymczasowe zajęcie mienia	1372

Rozdział 16

Pozakodeksowe środki przymusu procesowego	1377
1. Środki zapobiegawcze stosowane wobec podmiotów zbiorowych	1385
1.1. Zagadnienia ogólne	1385

1.2.	Przesłanki stosowania	1387
1.3.	Poszczególne środki zapobiegawcze	1391
1.3.1.	Zakaz łączenia się, podziału lub przekształcenia się podmiotu zbiorowego	1393
1.3.2.	Zakaz ubiegania się o zamówienia publiczne	1395
1.3.3.	Zakaz obciążania bez zgody sądu swojego majątku lub zbywania bez takiej zgody określonych przez sąd składników majątkowych	1398
1.4.	Inne aspekty procesowe	1399
2.	Zatrzymanie prawa jazdy jako środek przymusu w postępowaniu karnym	1400
2.1.	Wprowadzenie	1400
2.2.	Charakter prawny zatrzymania prawa jazdy	1403
2.3.	Cele zatrzymania prawa jazdy	1407
2.4.	Formy zatrzymania prawa jazdy	1409
2.5.	Przyczyny zatrzymania prawa jazdy	1410
2.5.1.	Przyczyny elektronicznego zatrzymania prawa jazdy	1411
2.5.1.1.	Obligatoryjne zatrzymanie prawa jazdy	1412
2.5.1.1.1.	Uzasadnione podejrzenie, że kierujący pojazdem znajduje się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu	1412
2.5.1.1.2.	Upływ terminu ważności prawa jazdy	1416
2.5.1.1.3.	Przekroczenie przez kierującego pojazdem 24 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego w okresie 5 lat od wydania skierowania na kurs reeducacyjny	1417
2.5.1.1.4.	Przekroczenie przez kierującego pojazdem w stosunkowo krótkim okresie od dnia wydania po raz pierwszy prawa jazdy 20 punktów za naruszenie przepisów ruchu drogowego lub popełnienie przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji lub trzech określonych wykroczeń	1420
2.5.1.1.5.	Brak zaświadczenia o przeprowadzonym badaniu technicznym z wynikiem pozytywnym w zakresie wyposażenia pojazdu w blokadę alkoholową lub dokumentu potwierdzającego kalibrację blokady alkoholowej, wystawionego przez producenta urządzenia lub jego upoważnionego przedstawiciela, w przypadku ograniczenia uprawnienia do kierowania wyłącznie pojazdem wyposażonym w blokadę alkoholową	1422
2.5.1.1.6.	Popełnienie w okresie próbnym trzech wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji lub jednego przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	1424
2.5.1.1.7.	Kierowanie pojazdem z prędkością przekraczającą dopuszczalną o więcej niż 50 km/h na obszarze zabudowanym	1424
2.5.1.1.8.	Przewożenie osób w liczbie niedopuszczalnej	1425
2.5.1.2.	Fakultatywne zatrzymanie prawa jazdy	1425
2.5.2.	Przyczyny fizycznego zatrzymania prawa jazdy	1428
2.5.2.1.	Zniszczenie prawa jazdy w stopniu powodującym jego nieczytelność	1428

2.5.2.2.	Podejrzanie podrobienia lub przerobienia prawa jazdy	1429
2.5.2.3.	Wydanie wobec kierującego pojazdem postanowienia lub decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy	1429
2.5.2.4.	Orzeczenie wobec kierującego pojazdem zakazu prowadzenia pojazdów lub wydanie decyzji o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami	1430
2.5.3.	Przyczyny prawnego zatrzymania prawa jazdy	1430
2.5.3.1.	Nieprzedstawienie w wymaganym terminie zaświadczenia o ukończeniu kursu dokształcającego w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego lub ukończeniu praktycznego szkolenia w zakresie zagrożeń w ruchu drogowym	1431
2.5.3.2.	Nieprzedstawienie w wymaganym terminie zaświadczenia o ukończeniu kursu reedukacyjnego w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego	1432
2.5.3.3.	Nieprzedstawienie w wymaganym terminie zaświadczenia o ukończeniu kursu w zakresie problematyki przeciwalkoholowej i przeciwdziałania narkomanii	1433
2.5.3.4.	Nieprzedstawienie w wymaganym terminie orzeczenia o istnieniu lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem	1434
2.5.3.5.	Nieprzedstawienie w wymaganym terminie orzeczenia o istnieniu lub braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem	1435
2.6.	Wyłączenie zatrzymania prawa jazdy	1436
2.7.	Postępowanie w przedmiocie zatrzymania prawa jazdy	1436
2.7.1.	Organy uprawnione do zatrzymania prawa jazdy	1436
2.7.2.	Pokwitowanie	1437
2.7.3.	Przekazanie zatrzymanego prawa jazdy	1438
2.7.4.	Forma prawnego zatrzymania prawa jazdy	1439
2.8.	Zakres przedmiotowy zatrzymania prawa jazdy	1441
2.9.	Skutki zatrzymania prawa jazdy	1446
2.10.	Zatrzymanie prawa jazdy a środek zapobiegawczy nakazu powstrzymania się od prowadzenia określonego rodzaju pojazdów	1447
3.	Blokada rachunku i wstrzymanie transakcji jako pozakodeksowe środki przymusu procesowego	1448
3.1.	Wprowadzenie instytucji blokady rachunku i wstrzymania transakcji do polskiego porządku prawnego	1448
3.2.	Rozproszenie przepisów ustawowych dotyczących blokady rachunku lub wstrzymania transakcji	1457
3.3.	Natura prawna pozakodeksowego środka przymusu procesowego	1462
3.4.	Warianty procedury blokady rachunku lub wstrzymania transakcji	1474
3.4.1.	Procedura blokady rachunku lub wstrzymania transakcji określona w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu	1474
3.4.1.1.	Uwagi wprowadzające	1474
3.4.1.2.	Zastosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego	1475
3.4.1.3.	Dwa tryby postępowania w przedmiocie blokady rachunku lub wstrzymania transakcji	1476
3.4.1.3.1.	Tryb postępowania w przypadku podejrzenia związku transakcji lub wartości majątkowych z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu	1477

3.4.1.3.1.1.	Krótkie wstrzymanie transakcji lub krótka blokada rachunku	1477
3.4.1.3.1.2.	Długie wstrzymanie transakcji lub długa blokada rachunku	1482
3.4.1.3.2.	Tryb postępowania w przypadku podejrzenia związku wartości majątkowych z przestępstwem skarbowym lub innym przestępstwem niż pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu	1485
3.4.1.3.2.1.	Krótkie wstrzymanie transakcji lub krótka blokada rachunku	1485
3.4.1.3.2.2.	Długie wstrzymanie transakcji lub długa blokada rachunku	1487
3.4.1.4.	Prawo do informacji	1488
3.4.1.5.	Upadek wstrzymania transakcji lub blokady rachunku albo przekształcenie zabezpieczenia	1490
3.4.1.6.	Zażalenie	1495
3.4.1.7.	Odpowiedzialność odszkodowawcza	1501
3.4.1.8.	Odpowiedzialność karna	1502
3.4.1.9.	Zawieszenie wypłaty środków gwarantowanych z Bankowego Funduszu Gwarancyjnego	1504
3.4.2.	Procedura wstrzymania wypłaty rekompensaty przysługującej inwestorowi określona w ustawie o obrocie instrumentami finansowymi	1507
3.4.2.1.	Uwagi wprowadzające	1507
3.4.2.2.	Zastosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego	1509
3.4.2.3.	Wstrzymanie wypłaty rekompensaty przysługującej inwestorowi	1509
3.4.2.4.	Prawo do informacji	1512
3.4.2.5.	Upadek wstrzymania wypłaty rekompensaty albo przekształcenie zabezpieczenia	1513
3.4.2.6.	Zażalenie	1514
3.4.2.7.	Odpowiedzialność odszkodowawcza	1515
3.4.3.	Procedura blokady rachunku lub wstrzymania transakcji określona w Prawie bankowym oraz w ustawie o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych	1516
3.4.3.1.	Uwagi wprowadzające	1516
3.4.3.2.	Zastosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego	1516
3.4.3.3.	Dwa tryby postępowania w przedmiocie blokady rachunku lub wstrzymania transakcji	1518
3.4.3.3.1.	Tryb postępowania w przypadku podejrzenia związku z przestępstwem skarbowym lub innym przestępstwem niż pranie pieniędzy lub finansowanie terroryzmu	1519
3.4.3.3.1.1.	Krótką blokadą rachunku	1519
3.4.3.3.1.2.	Długie wstrzymanie transakcji lub długa blokada rachunku	1521
3.4.3.3.2.	Tryb postępowania w przypadku podejrzenia związku z praniem pieniędzy lub finansowaniem terroryzmu, innym przestępstwem lub przestępstwem skarbowym	1522
3.4.3.3.2.1.	Długie wstrzymanie transakcji lub długa blokada rachunku	1522

3.4.3.4.	Prawo do informacji	1525
3.4.3.5.	Upadek wstrzymania transakcji lub blokady rachunku albo przekształcenie zabezpieczenia	1527
3.4.3.6.	Zażalenie	1529
3.4.3.7.	Odpowiedzialność odszkodowawcza	1535
3.4.4.	Procedura blokady rachunku lub wstrzymania transakcji określona w ustawie o nadzorze nad rynkiem kapitałowym	1538
3.4.4.1.	Uwagi wprowadzające	1538
3.4.4.2.	Zastosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego	1540
3.4.4.3.	Krótką blokadą rachunku	1543
3.4.4.4.	Długa blokada rachunku lub długie wstrzymanie transakcji	1550
3.4.4.5.	Odroczenie ogłoszenia postanowienia oraz prawo do informacji	1557
3.4.4.6.	Upadek wstrzymania transakcji lub blokady rachunku albo przekształcenie zabezpieczenia	1559
3.4.4.7.	Zażalenie	1561
3.4.4.8.	Odpowiedzialność odszkodowawcza	1569
3.4.4.9.	Odpowiedzialność karna	1570
Skorowidz przedmiotowy		1575
Autorzy		1581

WPROWADZENIE

Tom dziewiąty *Systemu Prawa Karnego Procesowego* poświęcony został środkom przymusu. Nie trzeba nikogo przekonywać, jak doniosła jest to materia. Dotyka ona podstawowych praw człowieka, w tym przede wszystkim prawa do wolności osobistej. Ingerencja w sferę tych praw za pomocą środka przymusu musi zatem mieć nie tylko podstawę prawną, ale być proporcjonalna do celu, jaki ma on osiągnąć.

Normatywne podstawy środków przymusu są wielopoziomowe z uwagi na hierarchię aktów prawnych. Stosowanie środków przymusu jest przedmiotem regulacji nie tylko ustawowych, ale odpowiednio unormowania znajdują się także w Konstytucji RP i w aktach prawa międzynarodowego.

Problematyka środków przymusu obrosła bogatą literaturą i orzecznictwem. Dla dogmatyki prawa karnego procesowego jest to bowiem ważna tematyka, która ma swoje praktyczne przełożenie. Stąd też żywotne nią zainteresowanie, które zaowocowało obszernym i przez wiele lat tworzonym dorobkiem pod rządami trzech Kodeksów postępowania karnego, tj. z 1928 r., z 1969 r. i z 1997 r. Bogate jest także orzecznictwo sądów powszechnych (głównie sądów apelacyjnych) i Sądu Najwyższego oraz organów międzynarodowych.

Opracowanie poświęcone środkom przymusu stworzone w ramach Systemu Prawa Karnego Procesowego spełnia jego założenia. Stanowi teoretyczne przedstawienie problematyki środków przymusu z uwzględnieniem tła historycznego, regulacji prawa międzynarodowego, orzecznictwa oraz praktycznych aspektów ich stosowania. Jest to publikacja kompleksowa i na ile to było możliwe, wyczerpująca. Natomiast rozłożenie akcentów w prezentowaniu poszczególnych zagadnień i głębia naukowych dociekań stanowi indywidualne podejście poszczególnych autorów. Opracowanie to odzwierciedla nie tylko ich poglądy, ale całościowo prezentuje dorobek literatury i judykatury.

Podział merytorycznych zagadnień przedstawionych w tomie dziewiątym jest dualistyczny. Obejmuje kodeksowe i pozakodeksowe środki przymusu. Zawartość treściowa poszczególnych części tego tomu została zdeterminowana doniosłością omawianych instytucji. Z tego też względu najwięcej miejsca poświęcono środkom zapobiegawczym, a wśród nich z oczywistych względów tymczasowemu aresztowaniu.

Systematyka tomu jest klasyczna. Na początku zaprezentowane zostały zagadnienia ogólne dotyczące środków przymusu, a następnie przedstawiono poszczególne ich rodzaje.

Niniejszy tom podzielony został na 16 rozdziałów.

W rozdziale pierwszym omówione zostały zagadnienia ogólne dotyczące terminologii, podziału środków przymusu, funkcji i dyrektyw związanych z ich stosowaniem oraz organów je stosujących.

W rozdziale drugim przedstawiono konstytucyjne gwarancje stosowania środków przymusu.

W rozdziale trzecim wskazano międzynarodowe uregulowania odnoszące się do środków przymusu oraz zaprezentowano i zanalizowano najważniejsze orzeczenia wydane na gruncie przepisów prawa międzynarodowego.

Rozdział czwarty poświęcony został instytucji zatrzymania osoby.

W rozdziałach od piątego do jedenastego omówiono środki zapobiegawcze. Niewątpliwie są to najdonioślejsze środki przymusu, stąd też zagadnienia z nimi związane stanowią najobszerniejszą część tomu. W tej części w rozdziałach od piątego do siódmego przedstawiono zagadnienia ogólne dotyczące środków zapobiegawczych, a więc kwestie przesłanek i trybu stosowania, organów do tego uprawnionych oraz zaskarżalności. W rozdziałach od ósmego do jedenastego omówiono poszczególne środki zapobiegawcze. Z oczywistych względów najwięcej miejsca poświęcono tymczasowemu aresztowaniu (rozdział ósmy), w tym przedstawiono zagadnienia dotyczące odrębności stosowania tego środka zapobiegawczego w ramach przepisów o postępowaniu karnym ze stosunków międzynarodowych. W rozdziałach od dziewiątego do jedenastego omówiono poszczególne nieizolacyjne środki zapobiegawcze.

Rozdział dwunasty poświęcony środkom procesowym służącym poszukiwaniu oskarżonego lub zapewnieniu obecności oskarżonego przebywającego za granicą.

W rozdziale trzynastym przedstawiono kary porządkowe, a w czternastym omówiono poszczególne środki stosowane w ramach tzw. policji sesyjnej.

W rozdziale piętnastym zaprezentowano zagadnienia odnoszące się do zabezpieczenia majątkowego. Rozdział szesnasty poświęcony został pozakodeksowym środkom przymusu. W tej części przedstawiono środki zapobiegawcze stosowane wobec podmiotów zbiorowych, zatrzymanie prawa jazdy, blokadę rachunku i wstrzymanie transakcji.

W imieniu Profesora Tomasza Grzegorzycyka i własnym składam wyrazy podziękowania Współautorom tomu, po pierwsze za przyjęcie zaproszenia do zespołu tworzącego to dzieło, a po drugie za trud włożony w jego przygotowanie i terminowe zrealizowanie projektu. Mieliśmy zaszczyt uczestniczyć w tworzeniu dzieła o wyjątkowym charakterze, które będzie tworzyć kanon literatury procesu karnego.

ROZDZIAŁ 1

POJĘCIE ŚRODKÓW PRZYMUSU PROCESOWEGO, ICH ISTOTA I RODZAJE

1. Podział środków przymusu	45
2. Pozakodeksowe środki przymusu	46
3. <i>Ratio legis</i> środków przymusu pozaprocesowego	50
4. Środki przymusu procesowego	51
4.1. Pojęcie środków przymusu procesowego	51
4.2. Podział środków przymusu procesowego	54
4.3. Funkcje środków przymusu procesowego	58
4.4. Zabezpieczenie prawidłowego toku postępowania karnego	58
4.5. Zabezpieczenie osoby oskarżonego dla celów postępowania karnego	61
4.6. Wykonanie przez uczestników postępowania nałożonych na nich obowiązków procesowych	65
4.7. Zachowanie powagi sądu	66
4.8. Poszukiwanie oraz zabezpieczenie śladów i dowodów przestępstwa przed ich utratą, znieszczeniem oraz zniszczeniem	67
4.9. Zagwarantowanie realnej możliwości wykonania kary grzywny oraz środków o charakterze majątkowym	69
4.10. Ochrona interesów pokrzywdzonego przestępstwem	70
5. Dyrektywy związane ze stosowaniem środków przymusu	73
5.1. Dyrektywa minimalizacji (umiaru, subsydiarności, proporcjonalności) stosowania środków przymusu	73
5.2. Dyrektywa adaptacji środka przymusu	75
6. Istota środków zapobiegawczych i ich miejsce w systemie stosowania środków przymusu	78
7. Systematyka środków zapobiegawczych	82
7.1. Kryterium normatywne	83
7.2. Kryteria dolegliwości abstrakcyjnej i konkretnej	86
8. Zakres stosowania środków zapobiegawczych	87
8.1. Zakres podmiotowy	87
8.2. Zakres przedmiotowy stosowania środków przymusu	87
8.3. Zakres czasowy stosowania środków zapobiegawczych	88
9. Organy stosujące środki zapobiegawcze	88

Literatura: J. Bednarzak, *Środki zapobiegawcze*, Warszawa 1970; J. Bielasinski, *Z problematyki poszukiwania oskarżonego w trybie art. 278 obowiązującego k.p.k.*, „Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego” 2000, t. VI; K.T. Boratyńska, Ł. Chojniak, W. Jasiński, *Postępowanie karne*, Warszawa 2008; K. Buchała, S. Waltoś, *Zasady prawa i procesu karnego*, Warszawa 1975; D. Char-ko, *Poręczenie majątkowe w postępowaniu karnym*, PiP 2012/2; Ł. Cora, *Funkcje zatrzymania właściwego i tymczasowego aresztowania*, PiP 2009/1; W. Daszkiewicz, *Proces karny. Część ogólna*, Warszawa–Poznań 1994; W. Daszkiewicz, *Proces karny. Część ogólna*, Poznań 1996; K. Dąb-kiewicz, *Tymczasowe aresztowanie*, Warszawa 2012; D. Drajewicz, *Gwarancje listu żelaznego*, *Proc. i Pr.* 2014/3; D. Drajewicz, *List żelazny na tle prawnoporównawczym*, *St. Praw.* 2015/2;

D. Drajewicz, *Tymczasowe aresztowanie w znowelizowanym kodeksie postępowania karnego*, Prok. i Pr. 2016/5; **K. Dudka**, *Stosowanie nieizolacyjnych środków zapobiegawczych w praktyce organów wymiaru sprawiedliwości*, Warszawa 2011; **K. Eichstaedt**, *Czynności sądu w postępowaniu przygotowawczym w polskim prawie karnym*, Warszawa 2008; **S. Glaser**, *Zarys polskiego procesu karnego oraz z prawem o ustroju sądów powszechnych. Przedstawienie porównawcze na tle ustawodawstwa austriackiego, niemieckiego i rosyjskiego*, Warszawa 1929; **J. Grajewski, L.K. Paprzycki**, *Kodeks postępowania karnego z komentarzem*, Sopot 2000; **J. Grajewski, L.K. Paprzycki, M. Płachta**, *Kodeks postępowania karnego, t. I, Komentarz do art. 1–424 k.p.k.*, Kraków 2003; **M. Gruszczyński**, *Środki przymusu*, „Temidium” 2015/3; **W. Grzeszczyk**, *Przesłanki zatrzymania procesowego*, Prok. i Pr. 1998/2; **J. Izydorczyk**, *Praktyka stosowania tymczasowego aresztowania na przykładzie sądów Polski centralnej*, Łódź 2002; **J. Izydorczyk**, *Stosowanie tymczasowego aresztowania w polskim postępowaniu karnym*, Warszawa 2002; **M. Jachimowicz**, *Immunitet zakrajowości w procesie karnym*, PS 2004/11–12; **B. Janusz-Pohl**, *Immunitety w polskim postępowaniu karnym*, Warszawa 2009; **D. Kala**, *Procesowe funkcje zatrzymania osoby w świetle rozwiązań kodeksu postępowania karnego*, „Studia Iuridica Toruniensia” 2008/4; **P. Kardas, M. Dąbrowska-Kardas**, *Zasada minimalizacji tymczasowego aresztowania w postępowaniu jurysdykcyjnym*, PiP 2010/1; **A. Kiełyka**, *Antycypacja bezprawnego utrudniania postępowania karnego jako przesłanka tymczasowego aresztowania*, „Prokurator” 2003/2; **Kodeks postępowania karnego. Objasnienia dla studentów**, t. I, red. J. Grajewski, Kraków 2005; **A. Kołodziejczyk**, *List żelazny – kilka uwag w sprawie stosowania tej instytucji*, „Studia Iuridica Lublinensia” 2011/16; **R. Koper**, *Karnoprocesowy status pokrzywdzonego w aspekcie stosowania tymczasowego aresztowania*, Prok. i Pr. 2019/1; **R. Koper**, *Podstawy i terminy tymczasowego aresztowania w świetle Konstytucji*, PiP 2013/5; **A. Kordik, F. Prusak, Z. Świda**, *Prawo karne procesowe. Część ogólna*, Wrocław–Szczecin 1994; **J. Kosonoga**, *Dozór Policji jako środek zapobiegawczy w polskim procesie karnym*, Warszawa 2008; **J. Kosonoga**, *Dyrektywa adaptacji środka zapobiegawczego do sytuacji procesowej*, Prok. i Pr. 2003/12; **J. Kosonoga**, *Podstawy stosowania środków zapobiegawczych*, Prok. i Pr. 2003/10; **J. Kosonoga**, *System nieizolacyjnych środków zapobiegawczych*, „Ius Novum” 2014, numer specjalny; **J. Kosonoga**, *System środków dyscyplinujących uczestników postępowania karnego*, Warszawa 2014; **J. Kosonoga**, *Środek zapobiegawczy zakazu udziału w zamówieniach publicznych [w:] Księga Grzegorzcyka*; **S. Kudrelek**, *Tymczasowe zajęcie mienia ruchomego w postępowaniu karnym*, PS 2015/1; **C. Kulesza, P. Starzyński**, *Postępowanie karne*, Warszawa 2020; **M. Lipczyńska, R. Ponikowski**, *Mały komentarz do kodeksu postępowania karnego*, Warszawa 1986; **W. Lis**, *Publikacja listu gończego a ochrona prawa do wizerunku*, PS 2013/3; **A. Majewski, B. Mikosz, A. Skowron**, *Kodeks postępowania karnego z komentarzem z uwzględnieniem orzecznictwa Sądu Najwyższego do 5.04.1996 r.*, Kraków 1996; **Meritum. Postępowanie karne**, red. D. Świecki, Warszawa 2019; **A. Mogilnicki**, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2019; **A. Murzynowski**, *Faktycznie podejrzany w postępowaniu przygotowawczym*, Pal. 1971/10; **B. Nita, A. Świątłowski**, *Podstawa dowodowa tymczasowego aresztowania*, PiP 2013/2; **K.J. Pawelec**, *Zatrzymanie w ujęciu znowelizowanego Kodeksu postępowania karnego*, PS 2014/6; **Proces karny. Podręcznik do ćwiczeń**, red. W. Daszkiewicz, Warszawa 1984; **J. Skorupka**, *Konstytucyjny i konwencyjny standard tymczasowego aresztowania*, PiP 2007/7; **J. Skorupka**, *Limitacja tymczasowego aresztowania w polskim procesie karnym*, PiP 2012/3; **J. Skorupka**, *Zatrzymanie procesowe osoby podejrzanej*, Prok. i Pr. 2007/11; **D. Sokołowska**, *Rola prokuratora, sądu i obrońcy w prawidłowym stosowaniu tymczasowego aresztowania – uwagi na kanwie orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka*, Pal. 2019/9; **P. Starzyński**, *Zabezpieczenie majątkowe w postępowaniu przygotowawczym*, Prok. i Pr. 2005/7; **R.A. Stefański**, *List żelazny w nowym kodeksie postępowania karnego*, Prok. i Pr. 1997/11; **R.A. Stefański**, *Poszukiwanie oskarżonego*, Prok. i Pr. 1997/10; **R.A. Stefański**, *Przesłanki tymczasowego aresztowania*

w nowym kodeksie postępowania karnego, WPP 1997/3–4; R.A. Stefański, *Środek zapobiegawczy zakazu opuszczenia kraju*, Prok. i Pr. 1995/11–12; R.A. Stefański, *Środki zapobiegawcze w nowym kodeksie postępowania karnego*, Warszawa 1998; R.A. Stefański, *Warunkowy dozór Policji – nowy środek zapobiegawczy*, PiP 2006/6; **A. Szumski**, *Funkcja prewencyjna tymczasowego aresztowania*, Prok. i Pr. 2012/7–8; **D. Tarnowska**, *Pozaprosesowa funkcja środków zapobiegawczych*, Prok. i Pr. 2002/11; **A.M. Tęcza-Paciorek**, *Pojęcie osoby podejrzanej i jej uprawnienia*, Prok. i Pr. 2011/11; A.M. Tęcza-Paciorek, *Zasada domniemania niewinności w polskim procesie karnym*, Warszawa 2012; **K. Witkowska**, *Gwarancje zatrzymanego*, Prok. i Pr. 2011/9; **S. Wyciszak**, *Tymczasowe aresztowanie w świetle zmian k.p.k.*, Prok. i Pr. 1995/10; **Wykład prawa karnego procesowego**, red. P. Kruszyński, Białystok 2003; **J. Zagórski**, *Wykonywanie tymczasowych aresztowań w Polsce*, PiP 2007/10; **Zbiór orzeczeń z zakresu prawa karnego procesowego wraz z komentarzami. Postępowanie przygotowawcze czynności sądu w tym postępowaniu środki przymusu**, red. K. Klugiewicz, Warszawa 2012; **E. Ziarnik-Kotania**, *Zabezpieczenia majątkowe w nowych ustawach karnych*, Prok. i Pr. 1998/6.

1. PODZIAŁ ŚRODKÓW PRZYMUSU

Środki przymusu mają charakter zdekoncentrowany, występują w wielu aktach prawnych, co oznacza, że nie ograniczają się jedynie do ustawy karnoprosesowej. Elementem wspólnym środków przymusu jest akt władczej ingerencji organu państwowego w stosunku do danej osoby, która nie chce podporządkować się określonej nakażowi lub zakazowi wbrew obowiązкови wynikającemu z normy prawa powszechnie obowiązującego. Przymus może przybrać formę presji psychicznej, a w skrajnych wypadkach także legalnego użycia siły. Element przymusu ma szczególne znaczenie w postępowaniu karnym z uwagi na jego specyficzny charakter oraz przedmiot. Proces zmierza bowiem do odpowiedzi na pytania: czy czyn człowieka stanowi przestępstwo? Czy oskarżonemu można przypisać sprawstwo i winę, a jeśli tak, to jaką zastosować w stosunku do niego reakcję karną? Uzyskanie odpowiedzi na tak postawione zagadnienia nakłada na organy procesowe obowiązek przeprowadzenia dowodów, zrekonstruowania faktów. Wymaga to stworzenia takich mechanizmów oraz instrumentów, które będą zdadne do osiągnięcia zamierzonych celów. W takim ujęciu środki przymusu są nieodzownym elementem postępowania w przedmiocie odpowiedzialności karnej. Trafnie zatem podkreśla się w literaturze, że przymus jest jednym z kluczowych elementów systemu prawa karnego procesowego¹.

Zasadniczo w literaturze przedmiotu najczęściej dzieli się je na dwie kategorie: procesowe (kodeksowe) oraz pozaprosesowe (pozakodeksowe). Te drugie nie zmiierają do realizacji celów postępowania karnego, stąd nazywa się je środkami pozaprosesowymi².

¹ S. Glaser, *Zarys...*, s. 134; Ł. Cora, *Funkcje...*, s. 60; K. Dudka [w:] Dudka, Paluszkiwicz, *Postępowanie*, 2018, s. 346; R. Koper [w:] Zagrodnik, *Proces*, s. 419.

² W. Daszkiewicz, *Proces...*, 1994, s. 281; J. Kosonoga, *Dozór Policji jako środek...*, s. 40; B. Janusz-Pohl, *Immunitety...*, s. 280–281.

Kryterium podziału wyznacza akt normatywny o charakterze ustawowym, który stanowi źródło konkretnego instrumentu ingerującego w sferę praw i wolności jednostki.

2. POZAKODEKSOWE ŚRODKI PRZYMUSU

Do pozakodeksowych środków przymusu należą:

- 1) zatrzymania pozaprosesowe wskazane w przepisach szczególnych:
 - a) zatrzymanie przez funkcjonariusza Policji lub przez strażnika straży gminnej osoby w stanie nietrzeźwości, która swoim zachowaniem daje powód do zgorzsenia w miejscu publicznym lub w zakładzie pracy, znajduje się w okolicznościach zagrażających jego życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu lub zdrowiu innych osób (art. 40 ust. 1 u.w.t.p.a.);
 - b) zatrzymanie nieletniego przez Policję albo przez Straż Graniczną, jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełnił on czyn karalny, a zachodzi uzasadniona obawa jego ukrycia się lub zatarcia śladów tego czynu, albo gdy nie można ustalić jego tożsamości (art. 32e § 1, art. 32g § 1 i 2 u.p.n.);
 - c) zatrzymanie przez funkcjonariusza Policji osób pozbawionych wolności, które na podstawie zezwolenia właściwego organu opuściły areszt śledczy albo zakład karny i w wyznaczonym terminie nie powróciły do niego (art. 15 ust. 1 pkt 2a ustawy o Policji);
 - d) zatrzymanie przez funkcjonariusza Policji osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia (art. 15 ust. 1 pkt 3 ustawy o Policji);
 - e) zatrzymanie przez funkcjonariusza Policji sprawców przemocy w rodzinie stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego (art. 15a ustawy o Policji);
 - f) zatrzymanie przez funkcjonariuszy Straży Granicznej osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia (art. 11 ust. 1 pkt 5a ustawy o SG);
 - g) zatrzymanie przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej żołnierza: który stwarza w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego albo dla mienia; co do którego istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełnił on wykroczenie, a zachodzi obawa co do jego ucieczki lub ukrycia się albo zatarcia śladów, bądź też nie można ustalić jego tożsamości; który został ujęty na gorącym uczynku popełnienia wykroczenia albo w pościgu podjętym bezpośrednio po popełnieniu tego czynu; który rażąco narusza dyscyplinę wojskową lub porządek publiczny, jeżeli zachodzi obawa co do jego ucieczki lub ukrycia się albo zatarcia śladów czynu bądź nie można ustalić jego tożsamości albo gdy zatrzymanie jest niezbędne do niezwłocznego przywrócenia dyscypliny wojskowej lub porządku publicznego; który będąc pozbawiony wolności,

2. Pozakodeksowe środki przymusu

- samowolnie opuścił izbę zatrzymań, areszt śledczy, zakład karny lub wojskowy areszt dyscyplinarny albo opuścił je na podstawie zezwolenia właściwego organu i w wyznaczonym terminie nie powrócił do nich; który pełniąc niezawodową służbę wojskową, samowolnie przebywa poza jednostką wojskową lub wyznaczonym miejscem przebywania; który w mundurze wojskowym znajduje się w miejscu publicznym pod wpływem środka odurzającego lub substancji psychotropowej albo środka zastępczego; który nosi mundur wojskowy albo posiada uzbrojenie lub wyekwipowanie wojskowe, niezgodne z obowiązującymi przepisami (art. 18 pkt 1–8 ustawy o ŻW);
- h) zatrzymanie osoby przez funkcjonariuszy Krajowej Administracji Skarbowej (art. 134 ustawy o KAS);
 - i) ujęcie przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji wywiadu osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla chronionego mienia, w celu niezwłocznego oddania tych osób Policji lub innym właściwym organom (art. 43 ust. 2 pkt 4 ustawy o ABW);
 - j) ujęcie przez funkcjonariuszy Centralnego Biura Antykorupcyjnego osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla chronionego mienia, w celu niezwłocznego oddania tych osób Policji (art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy o CBA);
 - k) ujęcie przez służby porządkowe i informacyjne, w celu niezwłocznego przekazania Policji, osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla dóbr powierzonych ochronie oraz osób dopuszczających się czynów zabronionych (art. 20 ust. 1 pkt 5 ustawy z 20.03.2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych³);
 - l) ujęcie przez funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, a także zagrożenie dla chronionego mienia, w celu niezwłocznego oddania tych osób Policji lub innym właściwym organom (art. 44 ust. 2 pkt 4 ustawy z 9.06.2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego⁴);
 - ł) ujęcie przez strażnika gminnego osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia i niezwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji (art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy z 29.08.1997 r. o strażach gminnych⁵);
 - m) ujęcie przez Strażnika Państwowej Straży Łowieckiej sprawcy przestępstwa lub wykroczenia na gorącym uczynku lub w pościgu podjętym bezpośrednio po

³ Dz.U. z 2019 r. poz. 2171.

⁴ Dz.U. z 2019 r. poz. 687 ze zm.

⁵ Dz.U. z 2019 r. poz. 1795 ze zm.

9788382239102 W01P01

Tom IX

ISBN 978-83-8223-910-2

9 788382 239102

Cena 399 zł (w tym 5% VAT)